

O D L U K A
o obveznoj pričuvi

("Narodne novine", broj 136/2015., 55/2016., 36/2020. i 83/2022.)

Opće odredbe

I.

Ovom se Odlukom propisuju obveznici, osnovica, stopa, način i rokovi obračuna, održavanja i izdvajanja obvezne pričuve.

II.

Obveznu pričuvu obračunavaju, održavaju i izdvajaju:

- kreditne institucije (banke i štedne banke) sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su dobile odobrenje za rad od Hrvatske narodne banke,
- podružnice kreditnih institucija iz druge države članice Europske unije za koje je njezino nadležno tijelo dostavilo obavijest Hrvatskoj narodnoj banci o osnivanju podružnice u Republici Hrvatskoj i
- podružnice kreditnih institucija iz trećih država koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za osnivanje podružnice kreditne institucije iz treće države

(u nastavku teksta: banke).

Obveznu pričuvu ne obračunavaju, ne održavaju i ne izdvajaju:

- stambene štedionice i banke kada je to posebnim zakonom propisano i
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

Osnovica za obračun obvezne pričuve

III.

Osnovicu za obračun obvezne pričuve čini prosječno dnevno stanje sljedećih izvora sredstava:

- 1) primljenih depozita i kredita,
- 2) izdanih dužničkih vrijednosnih papira,
- 3) hibridnih i podređenih instrumenata i
- 4) ostalih financijskih obveza.

Izvori sredstava koji ne ulaze u osnovicu za obračun obvezne pričuve jesu:

- 1) sredstva primljena od Hrvatske narodne banke,
- 2) sredstva primljena od banaka koje obračunavaju obveznu pričuvu u smislu ove Odluke,
- 3) sredstva depozita primljena na ime pomoći područjima stradalim od elementarnih nepogoda, uključujući i sredstva solidarnosti za otklanjanje posljedica ratnih razaranja,
- 4) sredstva primljena od Hrvatske banke za obnovu i razvitak i
- 5) sredstva primljena od sljedećih međunarodnih financijskih institucija:
 - Međunarodne banke za obnovu i razvoj,
 - Međunarodne financijske korporacije,
 - Razvojne banke Vijeća Europe,
 - Europske banke za obnovu i razvoj,
 - Europske investicijske banke,
 - Europskoga investicijskog fonda,
 - Europskog fonda za jugoistočnu Europu i

- Fonda za zeleni rast jugoistočne Europe.

IV.

Prosječno dnevno stanje izvora sredstava iz točke III. ove Odluke za jedno obračunsko razdoblje izračunava se tako da se zbroje dnevna stanja obračunske osnovice te se dobiveni zbroj podijeli brojem dana toga obračunskog razdoblja.

Osnovica za obračun obvezne pričuve izračunava se za obračunsko razdoblje koje traje od prvog do posljednjeg dana kalendarskog mjeseca.

Posljednje obračunsko razdoblje za koje se u skladu s ovom Odlukom dostavlja obračun obvezne pričuve traje od 1. do 30. studenoga 2022.

Obračun obvezne pričuve dostavlja se druge srijede tekućeg mjeseca za obračunsko razdoblje koje se odnosi na prethodni mjesec.

V.

Kunski dio osnovice za obračun obvezne pričuve izračunava se posebno, a čini ga prosječno dnevno stanje kunskih izvora sredstava iz točke III. ove Odluke u jednom obračunskom razdoblju.

Izvori sredstava iz točke III. ove Odluke koji proizlaze iz obveza u kunama s valutnom klauzulom preračunavaju se u kune svakog dana primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke koji vrijede za taj dan i uključuju se u kunski dio osnovice iz stavka 1. ove točke.

Devizni dio osnovice za obračun obvezne pričuve izračunava se posebno, a čini ga prosječno dnevno stanje deviznih izvora sredstava iz točke III. ove Odluke u jednom obračunskom razdoblju.

Devizni izvori sredstava iz točke III. ove Odluke preračunavaju se u kune svakog dana primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke koji vrijede za taj dan.

Stopa obvezne pričuve

VI.

U razdobljima održavanja od 10. kolovoza 2022. do 13. prosinca 2022. stopa obvezne pričuve iznosi 5%. U razdoblju održavanja od 14. prosinca 2022. do 31. prosinca 2022. stopa obvezne pričuve iznosi 1%.

Obračun obvezne pričuve

VII.

Primjenom stope iz točke VI. ove Odluke na osnovicu izračunatu u skladu s ovom Odlukom izračunavaju se iznosi obračunatoga kunskog i deviznog dijela obvezne pričuve.

Od obračunatoga deviznog dijela obvezne pričuve 75% uključuje se u obračunati kunski dio obvezne pričuve i izvršava se u kunama.

Način održavanja i izdvajanja obvezne pričuve

VIII.

Od obvezne pričuve, obračunate u smislu ove Odluke, banke moraju određeni dio održavati prosječnim dnevnim stanjem likvidnih potraživanja u razdoblju održavanja.

Kunski dio obvezne pričuve održava se prosječnim dnevnim stanjem na računu za namiru i na računu sredstava za pokriće negativnog salda na obračunskom računu u Nacionalnom klirinškom sustavu.

Devizni dio obvezne pričuve održava se prosječnim dnevnim stanjem:

- likvidnih deviznih potraživanja od država članica OECD-a i od kreditnih institucija u zemljama OECD-a čiji najniži rejting prema standardizaciji međunarodnih agencija Standard & Poor's i FitchRatings glasi: AA– odnosno prema agenciji Moody's: Aa3,
- sredstava na vlastitim deviznim eurskim računima za namiru kod Hrvatske narodne banke i
- strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu.

Sve banke, osim štednih banaka, obvezne su najmanje 2% deviznog dijela obvezne pričuve za održavanje iz točke XI. stavka 1. ove Odluke održavati prosječnim dnevnim stanjem sredstava na vlastitim deviznim eurskim računima za namiru kod Hrvatske narodne banke.

Iznimno od stavaka 3. i 4., u razdoblju održavanja od 14. prosinca 2022. do 31. prosinca 2022. banke su obvezne devizni dio obvezne pričuve održavati prosječnim dnevnim stanjem sredstava na vlastitim deviznim eurskim računima za namiru kod Hrvatske narodne banke.

IX.

Od obvezne pričuve, obračunate u smislu ove Odluke, banke su obvezne određeni postotak izdvojiti na račune kod Hrvatske narodne banke.

Kunski dio obvezne pričuve izdvaja se kod Hrvatske narodne banke prenošenjem tih sredstava na račun izdvojene obvezne pričuve što ga vodi Hrvatska narodna banka.

Devizni dio obvezne pričuve izdvaja se na devizne račune Hrvatske narodne banke. Izdvajanje deviznog dijela obvezne pričuve obavlja se u eurima i američkim dolarima. Obveza izdvajanja u stranoj valuti izračunava se primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan obračuna.

X.

U razdobljima održavanja od 10. kolovoza 2022. do 13. prosinca 2022. postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve iznosi 70%. U razdoblju održavanja od 14. prosinca 2022. do 31. prosinca 2022. postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve iznosi 0%.

Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 0%.

XI.

Dio obračunate obvezne pričuve koji se održava u smislu točke VIII. stavka 1. ove Odluke određuje se tako da se od ukupno obračunate obvezne pričuve oduzme dio koji se izdvaja u skladu s točkom X. ove Odluke.

Prosječno dnevno stanje likvidnih potraživanja iz točke VIII. stavka 1. ove Odluke izračunava se analogno točki IV. stavku 1. ove Odluke te ne smije biti manje od iznosa određenog za održavanje obvezne pričuve.

Rokovi izdvajanja i održavanja

XII.

Izdvajanje se obavlja druge srijede u mjesecu, prvog dana novog razdoblja održavanja, i vrijedi do sljedećeg izdvajanja.

XIII.

Razdoblje održavanja počinje druge srijede u mjesecu i traje do dana koji prethodi drugoj srijedi sljedećeg mjeseca. Iznimno, razdoblje održavanja koje započinje 14. prosinca 2022. traje do 31. prosinca 2022.

Obračun održavanja obvezne pričuve u smislu točke VIII. ove Odluke sastavlja se u kunama i dostavlja se druge srijede u mjesecu, prvi dan nakon svršetka tog razdoblja održavanja, odnosno na dan sastavljanja obračuna obvezne pričuve za novo razdoblje održavanja. Iznimno, za razdoblje održavanja koje započinje 14. prosinca 2022. i traje do 31. prosinca 2022. ne dostavlja se obračun održavanja obvezne pričuve, već Hrvatska narodna banka kontrolira ispunjavanje obveze održavanja na temelju podataka o dnevnom stanju računa iz točke VIII. stavaka 2. i 5. ove Odluke za svaku banku.

Remuneracija obvezne pričuve

XIV.

Za sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu.

Posebni uvjeti

XV.

Hrvatska narodna banka može na temelju pisanog zahtjeva banke za koju se ocijeni da ima likvidnosnih poteškoća posebnim rješenjem banci odobriti smanjenje obveze održavanja i/ili izdvajanja ukupne obvezne pričuve obračunate u skladu s točkom VII. Odluke u određenom razdoblju.

U zahtjevu iz prethodnog stavka banka mora navesti sve činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje likvidnosnih poteškoća.

Za iznos smanjenja obveze održavanja i/ili izdvajanja obvezne pričuve Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate po stopi koja je jednaka:

- kamatnoj stopi koja se naplaćuje za korištenje lombardnoga kredita uvećanoj za 1 postotni bod za razdoblje trajanja posebnih uvjeta do tri mjeseca i
- kamatnoj stopi koja se naplaćuje za korištenje lombardnoga kredita uvećanoj za 2 postotna boda za razdoblje trajanja posebnih uvjeta dulje od tri mjeseca.

Rješenje iz prvog stavka ove točke donosi guverner Hrvatske narodne banke.

XVI.

Banke nad kojima je pokrenut postupak likvidacije obračunavaju obveznu pričuvu u skladu s propisima koji su na snazi u trenutku pokretanja postupka likvidacije.

Iznimno od prethodnog stavka, ako Hrvatska narodna banka nakon pokretanja postupka likvidacije izmijeni odredbe Odluke o obveznoj pričuvi tako da bi banke u likvidaciji primjenom novih odredbi izdvajale manji iznos kunskog i/ili deviznog dijela obvezne pričuve nego prije izmjene, tada se na banke u likvidaciji primjenjuju nove odredbe.

Banke nad kojima je pokrenut postupak likvidacije nisu dužne održavati obveznu pričuvu niti izdvajati kunski i devizni dio obvezne pričuve iznad iznosa koji je bio izdvojen pri prethodnom obračunu.

Kaznene odredbe

XVII.

Banke koje ne izdvoje ili izdvoje nedovoljno odnosno ne održavaju obveznu pričuvu u smislu ove Odluke, dužne su za nedovoljno izdvojeni odnosno za iznos obvezne pričuve koji nije održavan na način i pod uvjetima iz ove Odluke, Hrvatskoj narodnoj banci platiti naknadu prema Odluci o kamatnim stopama, diskontnoj (eskontnoj) stopi i naknadama Hrvatske narodne banke.

Završne odredbe

XVIII.

Guverner Hrvatske narodne banke donijet će Uputu za provedbu ove Odluke.

XVIII.a

Ova Odluka važi do dana uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

XIX.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o obveznoj pričuvi ("Narodne novine", br. 133/2010., 30/2011., 109/2011., 136/2011., 12/2012., 43/2012., 142/2013. i 121/2014.).

XX.

Ova Odluka objavljuje se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 10. kolovoza 2022., kada banke sastavljaju obračun obvezne pričuve za obračunsko razdoblje od 1. do 31. srpnja 2022.